

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 grudnia 2016 roku (nr (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1-3, art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1, art. 18 ust 1, ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r.poz. 121 z późn. zm.) w związku z art. 2, art. 8, art. 13, art. 78 § 1 i art. 300 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 1053) i art. 5 oraz art. 58 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2016 r. poz. 380) stwierdził, że miesięczną podstawę wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne tj. emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe N. S., jako pracownika u płatnika składek PPHU (...) stanowi kwota od dnia 20 czerwca 2016 r. – 8625, 00 zł proporcjonalnie do pomniejszonego wymiaru czasu pracy. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że w związku z roszczeniem N. S. o wypłacenie zasiłku chorobowego przeprowadzono postępowanie. Stwierdzono, że w celu podwyższenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego, którą zgodnie z art. 40 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, ustala się przy zmianie wymiaru czasu pracy od wynagrodzenia ustalonego dla nowego wymiaru, bez uwzględnienia wysokości niższego wynagrodzenia z poprzednich miesięcy, nastąpiła od dnia 20 czerwca 2016 r. zmiana warunków pracy N. S., tj. zmniejszenie wymiaru czasu pracy i ustalenie wynagrodzenia w wysokości 11500, 00 zł. Uznano, że była to czynność pozorna, której celem było obejście przepisów prawa.

(decyzja akta ZUS)

Uznając powyższą decyzję za krzywdzącą w dniu 29 grudnia 2016 roku pełnomocnik N. S. złożył odwołanie zaskarżając decyzję w całości. Wniósł jednocześnie o zmianę zaskarżonej decyzji oraz o dopuszczenie dowodów w postaci zeznań N. S. oraz dokumentów, a także o zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącej kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

(odwołanie – k. 2 – 4)

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 29 grudnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. wniósł o oddalenie odwołania. Uzasadniając swoje stanowisko organ rentowy podtrzymał argumentację jak w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 8 - 10)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczyni N. S. urodziła się w dniu (...) posiada wykształcenie wyższe, nadto kończyła kursy uzupełniające.

(bezsporne, certyfikat – k. 6, świadectwo – k.7)

N. S. jest zatrudniona w PPHU (...) od dnia 14 stycznia 2014 r. Wcześniej pracowała w (...), jako sekretarka/asystentka w okresie od dnia 1 czerwca 2011 r. do dnia 8 stycznia 2014 r.

(bezsporne, kwestionariusz osobowy – akta ZUS)

Właścicielem firmy jest jej ojciec A. K.. Wnioskodawczyni początkowo pracowała, jako kierownik biura. W grudniu 2014 r. ukończyła studia ekonomiczne i od dnia 1 kwietnia 2015 r. zmieniono jej stanowisko na dyrektora generalnego. Od tego dnia wynagrodzenie wnioskodawczyni zostało zwiększone do 11 500 zł.

(bezsporne)

Od stycznia 2016 roku skarżąca była w ciąży

(bezsporne)

N. S. przebywała na zwolnieniu lekarskim od dnia 1 kwietnia 2016 r. do dnia 20 czerwca 2016 r. Po powrocie ze zwolnienia, z uwagi na jej stan zdrowia wnioskodawczyni zwróciła się ustnie do właściciela o zmniejszenie jej wymiaru pracy do $\frac{3}{4}$ etatu, ponieważ uznała, że w tym stanie nie będzie mogła świadczyć pracy przez 8 godzin dziennie, a jest zdolna wykonywać obowiązki jedynie przez 6 godzin dziennie. Jednocześnie w czerwcu 2016 r. zwiększyła ona też swoje kwalifikacje językowe na poziom C1 języka angielskiego.

Wnioskodawczyni bardzo chciała wrócić do pracy po zwolnieniu lekarskim, które miała do 20 czerwca 2016 roku. Jednak z uwagi na panujące w firmie jasne zasady, skarżąca chciała uniknąć sytuacji, w której mogłaby zostać posądzona o specjalne traktowanie przez właściciela, z uwagi na łączące ich więzi rodzinne. Także zainteresowany nie chciał dopuścić do takiej sytuacji, w której córka wychodziłaby z pracy po 6 godzinach mając umowę na pełen etat. W jego ocenie powyższe spowodowałoby negatywne reakcje pracowników, którymi trudniej wówczas byłoby zarządzać.

(zeznania wnioskodawczyni N. S. protokół z dnia 8 czerwca 2017 r. 00:02:21 – 00:26:28 – k.23, zeznania zainteresowanego A. K. protokół z dnia 8 czerwca 2017 r. 00:26:28 – 00:34:11 – k.23; świadectwo k 24 akt ZUS)

Pracodawca pozytywnie rozpatrzył jej wniosek i zawarty został aneks do umowy mocą, którego od dnia 20 czerwca 2016 r. wymiar czasu pracy wnioskodawczyni został zmniejszony do $\frac{3}{4}$ etatu, natomiast wynagrodzenie nadal pozostawało na tym samym poziomie.

(bezsporne)

Wraz z ze zmniejszeniem wymiaru czasu pracy zmieniły się też obowiązki ubezpieczonej, ale tylko nieznacznie. Z dotychczasowych obowiązków usunięto jedynie obowiązek przyjmowania reklamacji od klientów. Strony uznały powyższe za konieczne, aby zminimalizować stres. Do zakresu obowiązków dodano natomiast wszelkie czynności niezbędne celem przygotowania wejścia firmy na rynek Czeski i Niemiecki w okresie najbliższych 4 lat oraz wdrożenie systemu ISO, którego czas realizacji przewidziano co najmniej na 3 lata. Obowiązki te wykonywała tylko wnioskodawczyni. Pozostałe obowiązki wnioskodawczyni wykonywała jak dotychczas. Podczas jej nieobecności związanej ze zwolnieniem lekarskim i urlopem macierzyńskim, zawieszono działalność związaną z wejściem firmy na rynek Czeski i Niemiecki oraz wdrożeniem systemu ISO. Pozostałe obowiązki na czas jej nieobecności przejął właściciel firmy.

(zeznania wnioskodawczyni N. S. protokół z dnia 8 czerwca 2017 r. 00:02:21 – 00:26:28 – k.23, zeznania zainteresowanego A. K. protokół z dnia 8 czerwca 2017 r. 00:26:28 – 00:34:11 – k.23)

Wnioskodawczyni w sierpniu wraca do pracy.

(zeznania wnioskodawczyni N. S. protokół z dnia 8 czerwca 2017 r. 00:02:21 – 00:26:28 – k.23)

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie dokumentacji znajdującej się w aktach sprawy, w tym w aktach ZUS, aktach osobowych, a także na podstawie zeznań wnioskodawczyni i zainteresowanego, które nie budzą wątpliwości co do ich wiarygodności.

Tak zgromadzony materiał dowodowy jest spójny, logiczny, jasny i wiarygodny. Sąd mógł zatem dokonać niewątpliwych ustaleń co do zakresu obowiązków wnioskodawczyni na zajmowanym stanowisku i adekwatności do nich wskazanego w umowie o pracę wynagrodzenia. Sąd nie miał wątpliwości, że zeznania wnioskodawczyni oraz zainteresowanego są wiarygodne. Wskazane zeznania są jasne, logiczne i wzajemnie się uzupełniają. Twierdzenia wnioskodawczyni zostały potwierdzone przez jej pracodawcę oraz znajdują odzwierciedlenie w zgromadzonej dokumentacji.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie, co skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i art. 13 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 887 ze zm.) pracownicy, czyli osoby fizyczne pozostające w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t. j.: Dz. U. z 2016 roku, poz. 372) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

Z kolei art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963 ze zm.) stanowi, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

Stosownie do treści art. 20 ust. 1 ww. ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

Na mocy art. 4 w ust 1 i 2 ustawy zasiłkowej, ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują, łącznie następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozorów, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozorów, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z dnia 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną.

Sąd Okręgowy podziela również pogląd Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 25 stycznia 2005 r. II UK 141/04, OSNP 2005/15/235, Legalis nr 69644), w którym to Sąd Najwyższy stwierdza, że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

W niniejszej sprawie odwołująca się od dnia 20 czerwca 2016 r. pracowała w zmniejszonym wymiarze czasu pracy (3/4), zachowując to samo wynagrodzenie 11500,00 zł, które otrzymywała od kwietnia 2015 roku.

Organ rentowy zakwestionował powyższą umowę w zakresie wysokości wynagrodzenia uznając, że została ona podpisana jedynie w celu obejścia prawa i uzyskania przez skarżącą wyższych świadczeń z ubezpieczeń społecznych. W ocenie ZUS skoro zmniejszył się czas pracy wnioskodawczyni, to również wynagrodzenie winno ulec proporcjonalnemu zmniejszeniu.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, iż wynagrodzenie odwołującej wzrosło do kwoty 11 500 zł znacznie przed jej zajściem w ciążę. W grudniu 2014 r. ukończyła ona studia ekonomiczne i w związku z tym od dnia 1 kwietnia 2015 r. zmieniono jej stanowisko pracy na dyrektora generalnego oraz zwiększono wynagrodzenie do 11 500 zł.

Niewątpliwie w spornym okresie od 20 czerwca 2016 roku N. S. pracowała 2 godziny mniej niż dotychczas, jednakże wykonywała przy tym niemal te same obowiązki. Jedynym obowiązkiem jaki przestała wykonywać było przyjmowanie reklamacji klientów. Powyższe zostało usunięte z jej zakresu, z uwagi na stan zdrowia i konieczność unikania stresów. Co więcej, wnioskodawczyni otrzymała nowe, dodatkowe obowiązki – wprowadzenie ISO oraz opracowanie rozwinięcia współpracy firmy z rynkami w Czechach i Niemczech. Nadto w czerwcu 2016 roku skarżąca podwyższyła swoje kwalifikacje językowe na poziom C1 języka angielskiego, który jest przydatny przy współpracy firmy na rynkach zagranicznych.

W związku z powyższym Sąd nie dostrzegł w działaniach stron chęci obejścia przepisów prawa, czy też sprzeczności z zasadami współzycia społecznego. Nie można również mówić, w ustalonym stanie faktycznym, o pozorności wskazanego wynagrodzenia. W związku ze zwiększającymi się kwalifikacjami N. S. otrzymywała wysokie wynagrodzenie już znacznie wcześniej przed zajściem w ciążę. Zaś w czerwcu 2016 roku nie tylko zwiększyła swoje kwalifikacje, ale również w zamian za jeden z wcześniej wykonywanych obowiązków, zostały jej przydzielone dwa inne, niezwykle istotne z punktu widzenia rozwoju firmy. Poza tym godnym uznania są zasady panujące w firmie zainteresowanego, zgodnie z którymi N. S. – pomimo, że jest córką właściciela – była traktowana na równi z innymi pracownikami. Organ rentowy kwestionując sporny aneks nie wziął pod uwagę uczciwości w zachowaniu stron. Wystarczyłoby bowiem nie zmieniać umowy skarżącej, aby otrzymywała ona i tak świadczenia z ubezpieczeń społecznych na tym samym poziomie. Poza tym wnioskodawczyni przebywała na zwolnieniu lekarskim od kwietnia do 20 czerwca 2016 roku, w czasie którego pobierała zasiłek chorobowy wyliczony od podstawy wymiaru 11 500 zł. Jednakże z racji tego, że bardzo chciała wrócić do pracy i świadczyć ją jak najdłużej, a postępując zgodnie z zasadami uznała, że właściwym będzie zmiana wymiaru czasu pracy, strony zawarły sporny aneks. Tym samym trudno uznać, żeby zachowanie stron w tej kwestii miało cechy pozorności, czy chęci obejścia prawa w celu otrzymania wyższych świadczeń ubezpieczeniowych. Cel taki bowiem strony niewątpliwie by osiągnęły właśnie nie zmieniając warunków wcześniejszej umowy.

W ocenie Sądu, kwestionowanie przez organ rentowy wysokości ustalonego w umowie o pracę wynagrodzenia, w świetle poczynionych ustaleń faktycznych, jest nieuzasadnione.

Zainteresowany nie zwiększył wynagrodzenia wnioskodawczyni nagle i z nielogicznych przyczyn, a jedynie dostosował umowę do rzeczywistych warunków świadczenia pracy, zaś nowe kwalifikacje i obowiązki skarżącej uzasadniały pozostawienie wynagrodzenia na tym samym poziomie.

Podkreślić należy, iż na mocy art. 83 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących m.in. zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i przebiegu ubezpieczeń, a zatem ma prawo do kwestionowania podstaw ubezpieczenia w tym umów o pracę, czy też podstaw wymiaru składek, jako że rodzą one skutki w dziedzinie ubezpieczeń społecznych. Jednak w takiej sytuacji to na organie rentowym spoczywa obowiązek udowodnienia pozorności umowy lub jej sprzeczności z zasadami współzycia społecznego, w myśl art. 6 k.c. Stanowisko takie zajął także Sąd Najwyższy np. w wyroku z dnia 15 lutego 2007 r., I UK 269/06, OSNP 2008 nr 5-6, poz. 78, w którym stwierdził, iż na organie rentowym, który przyjął zgłoszenie do ubezpieczenia pracowniczego i nie kwestionował tytułu tego zgłoszenia oraz przyjmował składki, spoczywa ciężar dowodu, że strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli.

Zdaniem Sądu Okręgowego, organ rentowy w żaden sposób nie udowodnił, iż zakwestionowane wynagrodzenie, w kontekście wymiaru czasu pracy, w zawartej od 20 czerwca 2016 roku umowie, miało charakter pozorny.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił, iż podstawę wymiaru składek N. S. z tytułu zatrudnienia u A. K. właściciela Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Handlowo – Usługowego (...) stanowi od dnia 20 czerwca 2016 r. kwota 11 500.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy rozstrzygnął w punkcie 2. wyroku stosownie do wyników postępowania i na podstawie art. 98 k.p.c. zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na rzecz wnioskodawczynie kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika procesowego skarżącego Sąd ustalił na podstawie § 9 ust. 2 (w brzmieniu obowiązującym do spraw wszczętych po dniu 27 października 2016 r.) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie. (Dz. U. z 2015 roku , poz.1800).

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego wraz z aktami rentowymi

A.L.- nie zaakceptowane